

Z Á P I S

z Jednání Výboru zdravotně-sociálního

Rady vlády pro záležitosti romské menšiny

Datum konání: 17. října 2023

Zahájení: 11:00

Místo konání: Zasedací místnost Rytířská 31, Praha 1

Přítomni členové výboru: Drbohlavová Gronzíková Alena, Guerrero Zoe, Nejedlá Maria, Radošovská Mariana, Večerka Kazmír, Šimíková Ivana

Hosté: Balog Ján, Freitas Lopesová Zuzana, Jandáková Lenka, Mosaad Pěníčková Daniela

Za Úřad vlády ČR: Bursíková Jacques Kateřina, Fuková Lucie, Mácová Veronika, Nguyen Dieu Thuy

Jednání řídila jeho předsedkyně Alena Drbohlavová Gronzíková.

Program:

1. Úvod
2. Informace o přípravě zákona o podpoře v bydlení (Zuzana Freitas Lopesová, MPSV)
3. Podnět Výboru zdravotně-sociálního k vyjádřením ministra práce a sociálních věcí Mariana Jurečky ke zneužívání sociálních dávek (Alena Gronzíková)
4. Informace o činnosti kanceláře Rady vlády pro záležitosti romské menšiny (sekretariát RVZRM)
5. Představení Platformy k zapojování Romů a spolupráci na lokální úrovni pod vedením vládní zmocněnkyně pro záležitosti romské menšiny v reakci na napětí mezi romskou a ukrajinskou menšinou a související incidenty (Lucie Fuková)
6. Informace o postupu odškodnění obětí nezákonných sterilizací (Eva Šindlářová, MZ)
7. Různé
 - a. Projekt Obědy do škol – informace o využívání programu ze strany škol (Mariana Radošovská)

1. Úvod

A. Gronzíková Drobohlová přivítala přítomné členy a členky, hosty a hostky a zahájila jednání. Dále informovala, že se Lenka Jandáková z Ministerstva práce a sociálních věcí (dále jen „MPSV“) stala stálou hostkou Výboru zdravotně sociálního. Přítomno bylo 6 z 11 členů Výboru. Výbor byl usnášeníschopný.

2. Informace o přípravě zákona o podpoře v bydlení (Zuzana Freitas Lopesová, MPSV)

Z. Freitas Lopesová, náměstkyně Ministerstva práce a sociálních věcí (dále jen „MPSV“), představila přípravu zákona o podpoře v bydlení (dále jen „návrh zákona“). Hlavním předkladatelem zákona je Ministerstvo pro místní rozvoj, Ministerstvo práce a sociálních věcí je spolupředkladatelem. Připravovaný zákon připomínkala i zmocněnkyně vlády pro záležitosti romské menšiny Lucie Fuková. Cílem návrhu zákona je nastavení systému, který by měl v následujících letech odstranit nerovnosti v přístupnosti bydlení. Předkladatelé si od zákona slibují snížení počtu osob v bytové nouzi a vytvoření jednoznačného právního rámce podpory bydlení. Zákon počítá s vytvořením kontaktních míst v obcích s rozšířenou působností, které budou poskytovat základní a specializované poradenství. Na úrovni kontaktních míst se bude posuzovat stav, ve kterém se žadatel o bydlení nachází, a bude se hledat způsob pomoci pro daného žadatele. Nebude muset jít jen o hledání nového bytu, ale například o pomoc se zaplacením kauce na bydlení nebo řešení problémů s pronajímatelem. Návrh zákona také počítá s možností, že by své nemovitosti mohli do systému podpory poskytovat i soukromí majitelé. Návrh zákona počítá s 15 cílovými skupinami, kterým bude určena podpora v bydlení (například lidé s postižením, oběti domácího násilí nebo samoživitelky a samoživitelé). Doklad o potřebě podpory v bydlení se bude dokládat různými způsoby, například potvrzením o pobírání invalidního důchodu nebo potvrzením sociálního pracovníka.

V rámci bodu jednání se projednávalo zařazení skupiny „Osoby diskriminované na trhu s bydlením“ do přílohy č. 4 navrhovaného zákona – seznamu zvláště potřebných osob. Tato skupina je v příloze č. 4 definovaná jako „Osoby, které jsou diskriminovány na trhu s bydlením; diskriminací se pro účely tohoto zákona rozumí přímá nebo nepřímá diskriminace podle zákona č. 198/2009 Sb., o rovném zacházení a o právních prostředcích ochrany před diskriminací a o změně některých zákonů (antidiskriminační zákon), ve znění pozdějších předpisů.“ L. Fuková uvedla, že ve svých připomínkách žádala do přílohy č. 4 přidat samostatnou skupinu **osob diskriminovaných na základě jejich domnělého nebo skutečného etnického původu** (do této skupiny předpokládá, že by spadali ve velké míře Romové). V rámci odůvodnění její připomínky byla poskytnuta data o postavení Romů na trhu s bydlením, včetně míry diskriminace a sociálního vyloučení, se kterou se potýkají. Z tohoto důvodu L. Fuková uvedla ve své připomínce, že je potřeba těmto osobám **poskytnout zvláštní ochranu**.

Z. Freitas Lopesová vysvětlila, že se zařazení skupiny „osob diskriminovaných na trhu s bydlením“ se jedná o kompromisní řešení, jelikož v rámci MPR byly vzneseny i připomínky k odstranění skupiny „diskriminované osoby“.

L. Fuková uvedla, že pokud v cílové skupině nebudou explicitně vypsány etnické skupiny, obává se, že dojde k diskriminaci etnických skupin na lokální úrovni. Z. Freitas Lopesová

odpověděla, že je pro ni zásadní, aby byl zákon o podpoře v bydlení schválen i s kompromisním řešením. K. Bursíková Jacques reagovala, že není nutné dělat kompromisní řešení a diskriminované osoby by se měly taxativně vypsát. I. Šimíková zmínila, že by bylo problematické, kdyby v cílové skupině byly vyjmenovány etnické skupiny, protože nelze sbírat a uchovávat osobní údaje zvláštní kategorie.

Proběhlo hlasování o přijetí usnesení.

Návrh usnesení:

Usnesení Výboru zdravotně-sociálního ze dne 17.10.2023

K příloze č. 4 – seznamu skupin zvlášť potřebných osob návrhu zákona o podpoře v bydlení

Výbor zdravotně-sociální Rady vlády pro záležitosti romské menšiny

- I. **podporuje** uplatněnou připomínku zmocněnkyně vlády pro záležitosti romské menšiny k příloze č. 4 návrhu zákona o podpoře v bydlení – seznamu skupin zvlášť potřebných osob a v daném ohledu
 - a. **doporučuje** Ministerstvu pro místní rozvoj a Ministerstvu práce a sociálních věcí do přílohy č. 4 – seznamu skupin zvlášť potřebných osob přidat skupinu osob diskriminovaných na trhu s bydlením z důvodu svého domnělého nebo skutečného etnického původu za účelem zvýšení ochrany a zajištění pojistky pro tyto osoby v navrhovaném systému podpory;
- II. **vyzývá** Ministerstvo pro místní rozvoj a případně Ministerstvo práce a sociálních věcí, aby
 - a. v důvodové zprávě k návrhu zákona o podpoře v bydlení a Metodikách pro kontaktní místa zahrnula příkladný výčet skupin osob diskriminovaných na trhu s bydlením, do kterého zařadí Romy;
 - b. v Metodikách pro kontaktní místa zavedla princip, na základě kterého na žadatele o podporu v bydlení z řad osob diskriminovaných na trhu s bydlením nebudou kladeny přílišně zatěžující překážky ve věci prokazování diskriminace;
 - c. při přípravě a provádění zákona o podpoře v bydlení vzala na vědomí data a výzkumy prokazující skutečnost, že se Romové na trhu s bydlením potýkají s vysokou mírou diskriminace a sociálního vyloučení;
 - d. při přípravě a provádění zákona o podpoře v bydlení implementovala dílčí mezinárodní závazky ČR týkající se postavení Romů v oblasti bydlení - rozhodnutí Evropského výboru pro sociální práva ve věci ERTF k situaci Romů v oblasti bydlení a Závěry Rady EU o opatřeních k zajištění rovného přístupu Romů k adekvátnímu a desegregovanému bydlení a k řešení problematiky segregovaných osad;
- III. **doporučuje** Radě vlády pro záležitosti romské menšiny, aby projednala usnesení Výboru na svém nejbližším jednání.

Usnesení bylo přijato.

3. Podnět Výboru zdravotně-sociálního k vyjádřením ministra práce a sociálních věcí Mariana Jurečky ke zneužívání sociálních dávek (Alena Gronzíková)

Bod byl na program zařazen na žádost členky Rady vlády pro záležitosti romské menšiny G. Albert v reakci na příspěvek ministra práce a sociálních věcí na M. Jurečky na sociálních sítích ke zneužívání sociálních dávek. M. Radošovská zmínila, že daný příspěvek nebyl konzultován s věcnými útvary MPSV.

4. Informace o činnosti kanceláře Rady vlády pro záležitosti romské menšiny (sekretariát RVZRM)

T. Nguyen představila novou vedoucí oddělení kanceláře Rady vlády pro záležitosti romské menšiny a sekretariátu Rady vlády pro národnostní menšiny (dále jen „kancelář Rady“) K. Bursíkovou Jacques, která nastoupila na vedoucí místo v srpnu 2023. Dále T. Nguyen informovala, že Kancelář Rady ve spolupráci s L. Fukovou připravila připomínky k návrhu zákona o podpoře v bydlení, které byly uplatněny L. Fukovou. Kancelář Rady také připomínkovala závěry Rady EU k zajištění rovného přístupu Romů k přiměřenému a desegregovanému bydlení. Závěry Rady EU lze chápat jako politický postoj členských států EU a lze se na ně odvolávat. Na zmíněné závěry Rady EU se odvolávalo usnesení přijaté v bodě 2. Závěry Rady EU si kladou za cíl zlepšení v oblasti bydlení Romů žijících v segregovaných lokalitách a přístupu Romů k přiměřenému bydlení

5. Představení Platformy k zapojování Romů a spolupráci na lokální úrovni pod vedením vládní zmocněnkyně pro záležitosti romské menšiny v reakci na napětí mezi romskou a ukrajinskou menšinou a související incidenty (Lucie Fuková)

L. Fuková představila Platformu k zapojování Romů a spolupráci na lokální úrovni. Platforma má sloužit jako nástroj naplňování Strategie romské integrace. Mělo by docházet k postupné participaci Romů do poradních orgánů na lokální i národní úrovni. Dále L. Fuková vysvětlila, že nyní probíhá pilotáž projektu s krajskými romskými ambasadoři ve čtyřech krajích (Jihomoravský, Karlovarský, Pardubický a Ústecký kraj). Ambasadoři jsou lokální zástupci z daných regionů, jejichž cílem má být zvýšení participace Romů

6. Informace o postupu odškodnění obětí nezákonných sterilizací (Eva Šindlářová, MZ)

Z důvodu nepřítomnosti E. Šindlářové z Ministerstva zdravotnictví nebyl daný bod programu projednán. Bod bude projednán na nejbližším jednání Rady vlády pro záležitosti romské menšiny.

7. Různé

a Projekt Obědy do škol – informace o využívání programu ze strany škol (Mariana Radošovská)

M. Radošovská představila projekt Oběd do škol. V současnosti je do projektu zapojeno 14 krajů, přibližně čtvrtina škol a čtvrtina dětí, které by na zapojení do projektu měly nárok. Došlo k rozšíření věkových skupin, nyní mají nárok i mladiství do 26. let. Dříve bylo zapojení vázáno na dávky v hmotné nouzi, nyní může dítě přihlásit i ředitel školy na základě čestného prohlášení rodiče. Může se jednat o dítě z rodiny zatížené exekucemi. Závěrem M. Radošovská uvedla, že alokace na školní rok 2023/2024 je již vyčerpaná.

b Různé

A. Gronzíková Drobohlavová krátce představila informace z Ministerstva zdravotnictví o stavu žádostí o odškodnění oběti nezákonné sterilizace. Ke dni 12. října 2023 bylo přijato 1400 žádostí. Z toho 470 žádostí bylo schváleno a oběti byly odškodněny. Celkem 169 žádostí bylo zamítnuto a 98 řízení o odškodnění bylo zastaveno.

Jednání bylo ukončeno